

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Casvvm Conscientiae De Sacramentis

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

Antipharmacum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40295

id in singulis œnopolis ex patinis, vitris & cantharis; nec differentia erit ulla inter meam mensam, & Domini cœnam. Nec fuerit eius deuorandi modus aut finis ullus. Nam nos Germani plerique adeo porcorum lutulentissimorum naturam induimus, ut cum honestatis, tum pietatis sensu amisso, de Deo audiamus, tantidem aestimemus, ac si prestigiatorum somnia & nuga recitentur, &c. Ausulta ergo, tu porce, canis, Sacramentarie, aut quises, asine brute, esto, Christi corpus sit ubique locorum, attamen non propediem illud concludes, quod ubique, & singulis rebus Christum deuores & bibas, aut tangas.

Licet Christus sit ubique, tamen non patitur se palpari aut comprehendi: potest quidem ita se enucleare, ut folliculum accipias, & tamen nucleum non apprehendas, quid ita? dicam tibi; quia aliud est, Deum hîc esse, & Deum tibi aut tua causa hîc esse. Tum autem tibi, aut tua causa hîc est, cum Verbum suum addit, eoque se quasi alligat dicendo; Hic me inuenies, si hoc verbum habeas; tum certissimè eum apprehendere, & habere potes, & dicere; Hic ego te habeo secundum verbum tuum.

Et quamuis sit ubique; haud quaquam poteris eum, ut olus deuorare, aut ut iusculum absorbere in mensa tua, nisi Dei voluntas sic ferat. Christus iam insensibilis factus est, nec poteris eum contactu complecti, licet in tuo pane existat, nisi tua causa sese ad certam mensam annectat, teque ad eam mensam suo verbo auertat, & ipse tibi panem suo verbo indicet, in quo se comedi à te velit, &c.

Antipharmacum.

Ex his Spiritu scilicet æthereo insigniter delibutis verbis quilibet intelligit, cœnæ verba Luthero nihil aliud

aliud eſſe, quàm argumentum, vbi Chriſtus, licet ſe-
cundum naturam humanam vbique exiſtens; corpus &
ſanguinem ſuum inueniri, manducari & bibi velit. Ne-
que hic diſcutiam, num fieri queat, vt corpus, quod vbi-
que; & ſanguis, qui vbique exiſtit, propriè & verè man-
ducetur ac bibatur: maneat hoc inter inſcrutabilia
Theologiæ Lutheranæ arcana. Illud item intactum re-
linquam, an non ex hac Lutheri doctrina conficiatur,
quemlibet hanc cœnam Dominicam ſibi & ſuæ fami-
liæ parare & adminiſtrare poſſe: cuiſlibet enim, & non
tantum prædicantibus, indicant hæc verba: *hoc eſt cor-
pus meum; hic eſt ſanguis meus; vbi Chriſtus corpus & ſan-
guinem ſuum comedi & bibi velit: nempe in pane & vi-
no ſupra menſam poſito, recitata prius huius cœnæ ex
Euangelis aut Apoſtolo inſtitutione*

Nec illud quæram, licet quæſitu non indignum, quo-
modo hæc conſentiant cum Lutheri alibi frequenter
tradita doctrina: corpus & ſanguinem Chriſti extra v-
ſum & ſumptionem non ad eſſe: Sacramenta tantùm in
vſu ſunt Sacramenta, cum vtimur Sacramentis, inquit
Lutherus Tom. 2. colloq. Lat. Tit. de cœna. At ex præ-
dicta doctrina iam ad eſt antequam ſumatur, quia vbi-
que eſt: & ad eſt Sacramentaliter quoque, ita vt capi &
captari, manducari & bibi in pane & vino queat, quam-
primum indicia illa: *Hoc eſt corpus meum; hic eſt ſanguis
meus;* ad panem & vinum accedunt: Ergo antequam pa-
nis & vinum in os ſumantur & in Stomachum traiciantur;
iam ſub illis præſens eſt corpus & ſanguis Chriſti.

Hæc ſi Lutheranus Hunnius conſideraſſet; non dixiſ-
ſet, *in ſola ſumptione corpus & ſanguinem Chriſti ad eſſe: ne-
que Sacramentum, niſi in ſolo vſu, eſſe:* quod diſertè affir-
mat Hunnius cap. 16. Tract. de Sacrament. Et cap. 15. in

fine vbi explicans illud Lutheri dictum: *Id quod minister manibus tenet, esse corpus Christi; ex quo sequitur, corpus Christi ante sumptionem adesse: ita inquit. Lutherus de ministro in ipsa dispensatione versante loquitur; nequaquam vero censet panem, cum extra dispensationis actum tenetur ministri manibus, esse unitum cum corpore, sed quando iam is manu ministri in os communicantis imponitur: tum enim statuendum nequaquam est dispensari ab illo solum panem, sed credendum firmiter, $\lambda\omicron\gamma\omicron\nu$ per ipsius ministerium, interuentu consecrati panis, dare verum suum corpus, & sub vino viuificum suum sanguinem.*

His tantis logis non video, quid Hunnius efficiat, nisi hoc contra suam assertionem, extra vsum & sumptionem adesse sub pane & vino corpus & sanguinem Domini; Nam adest cum panis & calix in ministri manibus, actu; iam in dispensatione versantis tenetur: sed quando in ministri manibus tenetur, non sumitur; ergo si corpus Christi adest; ante & extra sumptionem adest: Et tamen Hunnius negat extra sumptionem adesse: Et iam idem affirmat. *Quid si panis, quem minister in os communicantis ingerere volebat decideret in terram: certè corpus Christi ibi esset; quia est in pane, dum tenetur manu ministri in ipso actu dispensandi versantis.*

An forte dicet Prædicans? Christum rursus se subduxisse, quando panis non est in os illatus, sed in terram delapsus. Ita desipere videtur; nam nisi hac mente esset, non risisset cap. 16. obiectionem Catholicorum contra vtramque speciem, dum dicit, fore vt in barbis communicantium laicorum species vini hærent.

Proh Dei hominumque fidem, ex clamat Hunnius; Quae de causa? quia illud, quod barbis adherescit non est sanguis Christi. Et tamen est, si tibi constare velis. Nam sanguis Christi

Christi

Christi est in vino, quando manibus ministri actu dispensantis tenetur; vt dicit Hunnius: si ergo ibi est, fit vt etiam sub illis, partibus, quæ barbis adhærescunt, fit sanguis Christi. Nisi dicere velit; sub illis guttis vini esse sanguinem Christi, quæ in os ingressuræ sunt; sub illis quæ ad barbam adhæsuræ, non esse sanguinem Christi. Præclarè prorsus. Sed si Lutherus perpetim sibi metipse contradixit, quid mirum si idem faciat Lutheranus Prædicans Hunnius?

De Ministro Eucharistiæ.

QVÆRITVR XV. Vtrum quiuis homo baptizatus possit esse Minister cænæ. Respondet Lutherus affirmatiuè, tamen si adiungit; *Officium sibi neminem sumere debere, nisi vocatum, excepto casu necessitatis.* Probat, quia, vt ait Lutherus in captiuitate Babylonica cap. de Ordine, nos omnes, quotquot Baptizati sumus, aequaliter Sacerdotes sumus: quia scriptum est 1. Pet. 2. *Vos estis genus electum, regale sacerdotium, & sacerdotale regnum. Esto iam certus & sese agnoscat, quicumque se Christianum esse cognouerit, omnes nos aequaliter esse sacerdotes, hoc est, eandem in verbo & Sacramento quocumque habere potestatem.*

In libello de instituendis Ministris ad senatum Pragensem. *Sacerdos in nouo præsertim testamento, non fit, sed nascitur, non ordinatur, sed creatur. Nascitur verò non carnis, sed spiritus natiuitate, nempe ex aqua & spiritu, in lauacro regenerationis, suntque prorsus omnes Christiani sacerdotes, & omnes sacerdotes sunt Christiani: Anathemaque sit, sacerdotem alium asserere, quàm eum, qui est Christianus asseretur enim id absque verbo Dei, non nisi ex dictis hominum, vel antiquitate vsus, vel multitudine opinan-*